

Nr 256.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.; given Stockholms slott den 17 maj 1940.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Förslag

till

Lag

**om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens
reglering m. m.**

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den omfattning det prövas nödigt, meddela förordnande, att vad i nedannämnda lagar är stadgat icke skall äga tillämpning, nämligen lagen om arbetarskydd, lagen om skyldighet i vissa fall att vid flottled anordna härbärgen åt flottningsarbetarna, lagen om arbetstidens begränsning, lagen om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditori-arbete, skogshärbärgeslagen, lagen om semester, sjöarbetstidslagen, lantarbetstidslagen, arbetstidslagen för detaljhandeln samt butikstängningslagen.

2 §.

Har genom förordnande, som avses i 1 §, straffbestämmelse helt eller delvis satts ur tillämpning, skall den dock gälla beträffande förseelse, som begåtts innan förordnandet trätt i kraft.

3 §.

Utfärdas förordnande, som i 1 § sägs, äger Konungen föreskriva, att handläggningen av fråga, vilken enligt lag, som med förordnandet avses, tillkommer viss administrativ myndighet, skall ombesörjas av annan myndighet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, samt gäller till och med den 30 juni 1941. Av Konungen jämlikt denna lag meddelat förordnande äger icke tillämpning längre än lagen äger giltighet. Genom denna lag upphäves lagen om meddelande av förordnande att lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255) icke skall äga tillämpning.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 3 maj 1940.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

I en den 21 september 1938 dagtecknad, inom rikskommissionens för ekonomisk försvarsberedskap kansli upprättad och till Kungl. Maj:t överlämnad promemoria lämnades redogörelse för vissa av rikskommissionen förberedda författningsutkast, vilka vid kristillfälle påkallade åtgärd av Kungl. Maj:t. Vid promemorian funnos fogade — förutom utkast till lag om tjänsteplikt m. m. — utkast till lag om undantag från gällande bestämmelser angående arbetarskydd m. m. Enligt sistnämnda lagutkast skulle Kungl. Maj:t vid krig, krigsfara eller eljest av krig föranledda utomordentliga förhållanden äga, i den mån det prövades nödigt, meddela förordnande om undantag från vad i lag vore stadgat om arbetarskydd, semester, arbetstidens begränsning eller förläggning och arbetares bostadsförhållanden eller om begränsning av tiden för idkande av handel och annan rörelse.

Vid utfärdande av förordnande enligt den ifrågasatta fullmaktslagen borde Kungl. Maj:t enligt rikskommissionens förslag tillika föreskriva, vilken myndighet som skulle handlägga med anledning av förordnandet uppkommande frågor. Till motivering härför anfördes:

Enligt t. ex. lagen om arbetstidens begränsning finnas särskilda bestämmelser angående prövning av frågor om vissa undantag från lagens stadganden, därvid föreskrives, att sådana frågor prövas av arbetsrådet. Det lär vara lämpligt att fråga om de undantag, som i förevarande sammanhang avses, såvitt möjligt prövas av organ, vilka i vanliga fall tillämpa den lagstiftning, som beröres. Denna regel torde dock icke alltid kunna upprätthållas. I viss utsträckning kan det sålunda bliva nödvändigt, att de organ, som äro ansvariga för arbetsmarknadens reglering i allmänhet, erhålla bestämmanderätt.

De gällande lagar, beträffande vilka — i enlighet med rikskommissionens ståndpunkt — ett förordnande enligt den föreslagna fullmaktslagen skulle kunna meddelas, äro lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd, lagen den 19 juni 1919 (nr 428) om skyldighet i vissa fall att vid flottled anordna härbärgen åt flottningsarbetarna, lagen den 16 maj 1930 (nr 138) om arbets-

tidens begränsning, lagen samma dag (nr 139) om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skogshärbärgeslagen den 21 maj 1937 (nr 268), lagen den 17 juni 1938 (nr 287) om semester, sjoarbetstidslagen den 30 september 1938 (nr 607), lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255), arbetstidslagen för detaljhandeln den 22 juni 1939 (nr 287) samt butikstängningslagen samma dag (nr 289). I övrigt finnas bestämmelser av nu ifrågasatt art i ett flertal administrativa författningar.

Över rikskommissionens författningsutkast avgåvos yttranden av överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Södermanlands, Jönköpings, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands och Norrbottens län, socialstyrelsen, kommerskollegium, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, domänstyrelsen, järnvägsstyrelsen, telegrafstyrelsen, generalpoststyrelsen, vattenfallsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i Sverige. Den ifrågasatta lagen om undantag från gällande bestämmelser angående arbetarskydd m. m. tillstyrktes eller lämnades utan erinran av samtliga myndigheter och sammanslutningar med undantag av *länsstyrelsen i Kopparbergs län*, som icke ansåg tillräckliga skäl förefinnas för genomförande av en sådan lag.

Telegrafstyrelsen anförde, att redan vid försvarsberedskap eller mobilisering sådana förhållanden torde kunna inträda vid telegrafverket, att avvikelser från de i lagutkastet angivna lagarna bleve erforderliga. Det borde därför stadgas, att rätt att göra undantag från stadgandena i dessa lagar skulle, såvitt anginge bland annat telegrafverket, automatiskt inträda vid försvarsberedskap eller mobilisering.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anförde:

Den planlagda verksamheten inom styrelsens ämbetsområde måste bygga på att vid krig personalens intressen i viss utsträckning måste underordnas det allmännas intresse. Sålunda vore det nödvändigt, att redan i planerna räkna med vissa avsteg från föreskrifterna i lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning, vilken lag äger tillämpning på huvudparten av den i planerna upptagna personalen. Ehuru planläggning och överinseende av verksamheten åläge styrelsen, komme nämligen denna personal att kvarstå i kommunal och enskild tjänst. Föreskrifter om undantag från gällande bestämmelser angående arbetarskydd m. m. syntes böra fastställas i fred att vid mobilisering omedelbart äga tillämpning vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet för militära ändamål vid krig.

Rikskommissionens samtliga författningsutkast och däröver avgivna yttranden överlämnades till de jämlikt Kungl. Maj:ts den 24 mars 1939 givna bemyndigande tillsatta sakkunniga rörande arbetsmarknadens försvarsberedskap. De sakkunniga avlämnade den 23 september 1939 till chefen för socialdepartementet utkast till krisarbetslag jämte en i anslutning därtill utarbetad promemoria. Häröver avgåvos yttranden av ett flertal myndigheter och sammanslutningar. I vissa yttranden upptogs — i samband med de allmänna riktlinjerna för en lagstiftning om arbetsmarknadens reglering

under krisförhållanden — till behandling även frågan om tillfällig suspension av viss arbetarskyddslagstiftning.

Överståthållarämbetet anförde:

Under vissa omständigheter — framför allt, då det inom verksamhetsområdet fordras större yrkeskunskap — torde den mest ändamålsenliga åtgärden för att tillgodose ett stegradt behov av arbetskraft vara att uttaga en ökad arbetsprestation av de anställda, som redan finnas att tillgå inom vederbörande företag. I nu åsyftade fall synes därför ny arbetskraft icke böra tvångsvis uttagas, förrän det visat sig, att man icke genom en rimlig ökning av arbetstiden kan uppnå erforderlig kapacitet. Givet är, att en dylik anordning förutsätter, att gällande lagbestämmelser angående arbetstidens begränsning tillfälligtvis sättas ur kraft. Häremot torde icke några befogade anmärkningar kunna framställas, då det lärer vara klart, att i en krisituation var och en är skyldig att anspänna sig till det yttersta för att uppkommande svårigheter skola kunna övervinnas.

Socialstyrelsen sade sig förutsätta, att rikskommissionens förslag om suspension av arbetarskyddslagstiftning skulle bli föremål för övervägande under ärendets fortsatta behandling. — *Kommerskollegium* ifrågasatte, om icke bestämmelser om undantag från gällande föreskrifter om arbetarskydd, arbetstidens begränsning m. m. borde inarbetas i krisarbetslagen eller intagas i särskild författning. — *Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap* ansåg det sannolikt, att det för uppnående av krisarbetslagens syfte komme att uppstå behov av jämkningar i nämnda föreskrifter, varför bestämmelser därom, därest de icke ansåges böra inflyta i krisarbetslagen, borde särskilt utfärdas. — Även *svenska arbetsgivareföreningen* framhöll denna angelägenhet. — *Riksförbundet landsbygdens folk* anförde, bland annat, att en högst betydande ökning av arbetsprestationerna kunde ernås av specialutbildat och i arbetet i övrigt väl orienterat folk, i den mån man som ett provisorium suspenderade arbetstidslagen. En sådan ökning med exempelvis två timmar innebure ett relativt ringa offer för individen, under det att arbetsprestationen bleve höjd med 20 à 25 procent. De offer individerna finge lov att lämna direkt och indirekt vid införande av arbetsplikt måste däremot betraktas såsom oerhört mycket större. I den händelse arbetsmarknaden utvecklades på sådant sätt, att staten hade anledning ingripa med reglerande åtgärder, borde i första hand arbetstidslagen tillfälligt suspenderas. Vore detta ej tillräckligt utan ytterligare åtgärder bleve nödvändiga, inträdde den situation, då en krisarbetslag borde träda i funktion.

I förevarande sammanhang må omnämnas, att frågan om tillfällig suspension av viss arbetarskyddslagstiftning i syfte att delvis undanröja de svårigheter, som uppkomma genom bristen på arbetskraft i vissa krislägen, behandlades i en till urtima riksdagen 1939/40 avlåten proposition nr 76 med förslag till lag om eftergift under vissa förhållanden från bestämmelserna i 19 § första stycket lagen om arbetarskydd. Förslaget innebar befogenhet för Kungl. Maj:t att beträffande företag, som bedreve tillverkning eller beredning av förnödenheter för rikets försvar, under utomordentliga förhållanden dispensera från gällande förbud mot kvinnors nattarbete. För

slaget i propositionen var föranlett av en framställning från arméförvaltningens tygdepartement. Över denna hade yttranden avgivits av myndigheter och sammanslutningar, bland annat av sakkunniga rörande arbetsmarknadens försvarsberedskap, vilka uttalat, att det enligt deras mening för det dåvarande icke föreläge behov att tillskapa en fullmaktslagstiftning på förevarande område utöver vad i nämnda proposition upptagits.

Föredragande departementschefen, statsrådet Forslund, anförde i propositionen, att det icke för det dåvarande syntes påkallat att i vidare mån än som i propositionens lagförslag skett föreslå möjlighet till dispens från några av sociala hänsyn lagstadgade begränsningar i rätten att utnyttja arbetskraft. Såvitt anginge undantag från de grundläggande bestämmelserna i 1930 års allmänna arbetstidslag hade dispens i åtminstone ditintills erforderlig utsträckning kunnat med stöd av lagen meddelas av arbetsrådet. I övrigt hade behov av dispens från arbetarskyddslagen eller eljest gällande arbetslagstiftning dittills icke gjort sig med någon styrka gällande. Skulle så senare bliva fallet, finge i det läget övervägas, huruvida särskilda åtgärder borde vidtagas. — Propositionen godkändes av riksdagen. Lag i ämnet utfärdades den 8 december 1939 (nr 831). Den gäller till och med den 31 mars 1941. — Med stöd av berörda lag har Kungl. Maj:t meddelat dispens i ett stort antal fall. Genom dispenserna har möjliggjorts användande av kvinnor till skiftarbete, därvid det i avsevärd utsträckning varit fråga om treskiftsarbete.

I proposition nr 92 till 1939/40 års urtima riksdag med förslag till lag om tjänsteplikt, m. m. redogjorde föredragande departementschefen, statsrådet Forslund, för vad i yttrandena över de sakkunnigas rörande arbetsmarknadens försvarsberedskap förslag till krisarbetslag ävensom i propositionen nr 76 förekommit samt förklarade sig åberopa, vad han i sistnämnda proposition anförde. Därjämte underströks, att, om särskild lagstiftning rörande dispens från gällande arbetslagstiftning skulle visa sig behövlig, densamma torde kunna utan dröjsmål tillskapas. — Lag om tjänsteplikt utfärdades den 30 december 1939 (nr 934). Efter inhämtande av riksdagens samtycke har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 26 april 1940 (nr 269), med stöd av 1 § i lagen, förordnat, att dess 2 kap. omedelbart skall äga tillämpning.

I anledning av framställningar från Gotlands lantarbetsgivareförening den 27 februari 1940 samt från statens livsmedelskommission den 12 april 1940, över vilka framställningar yttranden avgivits av myndigheter och sammanslutningar, har Kungl. Maj:t den 17 april 1940, med stöd av 10 § 2 mom. lantarbetstidslagen förordnat, att nämnda lag under tiden till och med den 17 juli 1940 icke skall äga tillämpning inom Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborg och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län.

Kungl. Maj:t har vidare den 26 april 1940 beslutat att i proposition nr 225 föreslå riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om meddelande av förordnande att lantarbetstidslagen icke skall äga tillämpning. Vid remissen till lagrådet den 17 april 1940 av berörda lagförslag anförde jag till statsrådsprotokollet, att situationen med avseende å tillgången på arbetskraft för jordbruket vore sådan, att risk föreläge, att behov av suspendering av lantarbetstidslagen i större utsträckning än vad som skett genom Kungl. Maj:ts beslut samma dag möjligen för riket i dess helhet inom kort kunde uppstå. Då gällande lag icke innefattade möjlighet för Kungl. Maj:t att fatta beslut i sådant hänseende, syntes Kungl. Maj:t genom särskild lag böra bemyndigas därtill. Ifrågavarande fullmaktslag föreslås skola gälla till och med den 31 oktober 1940.

Genom beslut den 13 april 1940 har Kungl. Maj:t meddelat viss dispens jämlikt 12 § butikstängningslagen. Därvid har beträffande Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län förordnats, att i de orter inom respektive län, vilka länsstyrelsen ägde bestämma, butik, där handel idkades huvudsakligen med livsmedel, järnvaror, beklädnadsvaror eller tobaksvaror, söndagen den 14 april 1940 finge hållas öppen för allmänheten från kl. 9 till kl. 11 samt från kl. 14 till kl. 17, dock ej under högmässogudstjänst.

Vidare må återgivas vissa uppgifter rörande arbetsrådets dispensgivning enligt arbetstidslagarna.

Antalet ärenden enligt den *allmänna arbetstidslagen*, som år 1938 utgjorde 3,665, steg år 1939 till 4,353. Under tiden 1 januari—20 april 1940 utgjorde antalet inkomna ärenden enligt samma lag 1,013 mot 481 under samma tid år 1939.

Utökning av arbetstiden har medgivits:

a) Ordinarie arbetstid jämlikt 5 §

1938.....	för	1,750	företag	och	12,733	arbetare
1939.....	»	2,043	»	»	17,119	»

b) Övertid enligt 7 § 3 mom. (som må medgivas vid trängande behov men dock för högst 150 timmar under loppet av ett kalenderår)

1938.....	för	787	företag	och	5,712	arbetare
1939.....	»	1,068	»	»	10,425	»

c) Övertid enligt 7 § 4 mom. (övertidsarbete i fråga om den, som fyllt 16 men ej 18 år)

1938.....	för	227	företag	och	1,546	arbetare
1939.....	»	271	»	»	2,345	»

Under de 20 år, som förflutit sedan den allmänna arbetstidslagen trädde i kraft, hade t. o. m. augusti 1939 endast i ett fåtal fall inkommit framställningar om utökad ordinarie arbetstid för arbete av synnerligen stort allmänt intresse (5 § 3 mom.). Efter krigsutbrottet i september 1939 hava emellertid ett stort antal företag begärt utökad arbetstid på nämnda grund. Framför allt hava sådana framställningar inkommit från företag, som genom sin produktion direkt eller indirekt tillgodose landets försvarsberedskap. Nästan

samtliga framställningar ha av arbetsrådet bifallits. Antalet bifallna framställningar, avseende arbete för försvarsändamål, har intill den 20 april 1940 utgjort sammanlagt 170. En approximativ uppskattning ger vid handen, att nämnda tillstånd till utökad ordinarie arbetstid beröra omkring 31,000 arbetare.

Arbetsrådet har i dessa fall lämnat vittgående undantag från lagen. Sålunda har i vissa trängande fall tillstånd lämnats till arbete utan iakttagande av i lagen angivna begränsningar av arbetstiden. I andra fall har medgivits en utsträckning av den ordinarie arbetstiden till 56—60 timmar i veckan, därvid arbetsgivaren kunnat ytterligare öka arbetstiden genom utnyttjande av i 7 § av lagen medgiven övertid. Dispenserna hava meddelats för viss tid, i regel tre månader, och hava förnyats, därest ytterligare behov av utsträckt ordinarie arbetstid förelegat.

Jämväl i fråga om *lantarbetstidslagens* och *arbetstidslagens för detaljhandeln* tillämpningsområden har dispensgivning från arbetsrådets sida förekommit. Vad sistnämnda lag beträffar må omnämnas, att, sedan lagen för arbetsrådets vidkommande trätt i kraft den 1 oktober 1939, intill den 15 april 1940 till rådet inkommit 793 denna lag berörande ärenden.

Slutligen må omnämnas, att Sveriges redareförening i skrivelse den 29 april 1940 föreslagit, att en fullmaktslagstiftning motsvarande den i propositionen nr 225 upptagna måtte genomföras även beträffande sjöarbets-tidslagen.

**Departement-
chefen.**

Den anspänning av alla krafter, som nu erfordras för att vårt land skall kunna motstå den rådande kristidens påfrestningar, föranleder på en mängd områden förändringar av hittills gällande förhållanden. Av olika skäl — bland annat behovet av ökad produktion inom vissa för samhället särskilt betydelsefulla näringsgrenar å ena sidan samt brist på arbetskraft på grund av gjorda inkallelser till militärtjänstgöring å den andra — är det nödvändigt, att de i produktionsverksamheten deltagande prestera arbete i en omfattning, som vida överstiger den i lugna tider vanliga. Att under längre perioder uppnå den önskade ökningen av arbetsprestationen genom en förlängning av arbetstiden utöver den normala torde knappast vara möjligt. Däremot kan det under en relativt kortvarig krissituation i många fall te sig som naturligt, om parterna på arbetsmarknaden överenskomma om en utsträckning av arbetstiden. Det är då erforderligt, att åtgärder vidtagas, så att icke gällande lagstiftning lägger hinder i vägen härför. I den mån det är fallet, måste möjlighet beredas att helt eller delvis kunna sätta lagstiftningen ur tillämpning. Det kan givetvis därvid icke undgås, att de sociala förmåner av skilda slag i fråga om förkortad arbetstid, semesterledighet m. m., som tillförsäkrats arbetstagarna i vårt land, för tillfället i viss mån inskränkas. Jag vill emellertid betona, att de församringar av ifrågavarande sociala förmåner, som sålunda kunna bli nödvändiga, i och för sig äro av ondo. En utväg sådan som den föreslagna bör därför få tillgripas endast då synnerligen starka intressen fordra det och äga bestånd allenast så länge tillgodoseendet av dessa intressen oundgängligen påkallar det.

För att nödig anpassning skall kunna vinnas efter det i varje läge förefintliga behovet torde fullmakt böra lämnas Kungl. Maj:t att, med hänsyn till föreliggande förhållanden, besluta i detalj härutinnan. På sätt framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen har en sådan lagstiftning i olika sammanhang tillstyrkts från skilda håll. Förslag till en dylik fullmaktslag har därför upprättats.

Förordnande enligt lagförslaget skall jämlikt 1 § av Kungl. Maj:t få meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnandet skall innebära, att en eller flera av vissa uppräknade författningar skola, helt eller delvis, icke äga tillämpning. Ifrågavarande författningar utgöras av samtliga arbetstidslagar samt därutöver även semesterlagen, arbetarskyddslagen, skogs-härbärgeslagen, flottledshärbärgeslagen samt butikstängningslagen. Omfattningen av förordnandet bör lämpas efter det vid varje tillfälle oundgängliga behovet. Det synes sålunda kunna ifrågakomma, att ett förordnande avser allenast föreskrift av visst slag, t. ex. angående maximering av övertidsarbete, under det att övriga författningsbestämmelser lämnas oberörda.

Meddelas förordnande enligt 1 § läser författning, som med förordnandet avses, det oaktat böra gälla beträffande förseelse mot densamma, som begåtts innan förordnandet trätt i tillämpning. Föreskrift härom har upptagits i 2 §.

I 3 § föreslås bestämmelse att Kungl. Maj:t, då förordnande enligt 1 § meddelas, skall äga föreskriva, att handläggningen av fråga, vilken enligt lag, som avses med förordnandet, tillkommer viss administrativ myndighet, skall ombesörjas av annan myndighet.

Den nu föreslagna lagen torde böra träda i kraft omedelbart samt gälla till och med den 30 juni 1941. Av Kungl. Maj:t jämlikt lagen meddelat förordnande synes icke böra äga tillämpning längre än lagen äger giltighet. Då denna lag innefattar möjlighet för Kungl. Maj:t att, i den omfattning det prövas nödigt, förordna, att lantarbetstidslagen icke skall äga tillämpning, torde i övergångsbestämmelserna till den nu ifrågavarande lagen böra föreskrivas, att vid dess ikraftträdande lagen om meddelande av förordnande att lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255) icke skall äga tillämpning skall upphöra att gälla. Däremot synes den speciella fullmaktslagen den 8 december 1939 (nr 831) icke böra upphävas.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ett i överensstämmelse med vad sålunda anförts upprättat förslag till *lag om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.*, av den lydelse bilaga¹⁾ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Erik Montell.

¹⁾ Denna bilaga, vilken fränsett viss jämkning av uteslutande redaktionell innebörd är likalydande med det vid propositionen fogade förslaget, har här uteslutits.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den
15 maj 1940.*

Närvarande:
justitieråden EKLUND,
LAWSKI,
VON STEYERN,
regeringsrådet HJÄRNE.

Enligt lagrådet den 11 maj 1940 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 3 maj 1940, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet Sven Björholm.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
G. Lindencrona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
17 maj 1940.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 15 maj 1940 avgivna utlåtande över det den 3 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.*

Med förmälan att i lagförslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, vidtagits viss jämkning av redaktionell natur hemställer föredraganden — under åberopande av att proposition i ämnet jämlikt § 54 riksdagsordningen torde kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända — att förslaget måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bertha Klemedtson.
